Raadsvoorstel

Portefeuillehouder:	Wethouder N. Bonenkamp
Datum B&W vergadering	27 januari 2026
Documentkenmerk:	D/2026/170238 behorende bij zaak: Z/2025/047854

Aan de raad,

Onderwerp:

Kadernota 2027 en wijzigingsvoorstel Gemeenschappelijke Regeling ODIJmond

Voorgesteld raadsbesluit/c.q. beslispunten

1. Geen wensen of bedenkingen te uiten over de Kadernota 2027 van de Gemeenschappelijke Regeling ODIJmond;
2. Geen zienswijze te geven op het concept wijzigingsvoorstel van de Gemeenschappelijke Regeling ODIJmond;
3. Bijgevoegde brief vast te stellen en deze ter kennisname aan het Dagelijks Bestuur van ODIJmond te sturen.

Wettelijke grondslag voor raadsbevoegdheid

De bevoegdheid van de raad om over dit integrale voorstel te besluiten is op verschillende wettelijke bepalingen gebaseerd:

- Kadernota 2027: De grondslag voor het geven van een oordeel (wensen en bedenkingen) over de financiële kaders van een gemeenschappelijke regeling ligt in artikel 147 lid 2 van de Gemeentewet, juncto artikel 17 lid 2 en artikel 58b van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).
- 9e wijziging Gemeenschappelijke Regeling (GR): Hoewel het college bevoegd is de wijziging vast te stellen, verplicht artikel 1 lid 2 en 3 van de Wgr het college om de raad om een zienswijze te vragen. Daarnaast is voor de definitieve wijziging op grond van artikel 1 lid 4 Wgr formeel de toestemming van de raad nodig.

Inleiding

Aanleiding

De directe aanleiding is het programma "Toekomstbestendig ODIJmond", dat eind 2023 is gestart na de analyse ‘Twee zijden van de medaille’. Hieruit bleek dat de opdracht, middelen en capaciteit van de omgevingsdienst structureel uit balans zijn. De huidige financiering is sinds 2018 niet meer geactualiseerd, waardoor nieuwe wettelijke taken de reguliere uitvoering hebben verdrongen en er achterstanden zijn ontstaan in milieutoezicht en vergunningverlening. Daarnaast is de huidige governance (GR) verouderd en sluit deze niet meer aan bij de eisen van de Omgevingswet. Met dit voorstel wordt de basis op financieel (2027) en juridisch vlak op orde gebracht.

Kader

Het voorstel is opgesteld binnen de volgende kaders:

- Bestuurlijke kaders: Het door het Algemeen Bestuur (AB) vastgestelde plan van aanpak "Toekomstbestendig ODIJmond" en de op 9 juli 2025 vastgestelde uitgangspunten voor de financieringsherijking en de GR-wijziging.
- Financiële kaders: Er wordt gewerkt met een integraal uurtarief van € 116,95 (prijspeil 2025) en een financieringssystematiek op basis van een reële werklast (de SOLL-situatie). De productiviteitsnorm is vastgesteld op 1.320 uur per FTE.
- Inhoudelijke kaders: De wettelijke verplichtingen uit de Omgevingswet, het Omgevingsbesluit en de Wgr.

Doelstelling/beoogd resultaat

Het realiseren van een toekomstbestendige basis voor de regionale samenwerking door:

- Financieel: Herstel van de balans tussen middelen en taken vanaf 2027.
- Bestuurlijk: Modernisering van de governance (GR) voor een gelijk speelveld en zeggenschap naar ratio van de financiële inbreng.

Argumenten en afweging

De huidige financiering van de Omgevingsdienst IJmond (ODIJmond) stamt uit 2018 en is structureel ontoereikend om de huidige werklast en gestegen kosten voor ICT en overhead te dekken. Door in te stemmen met de Kadernota 2027 wordt een meerjarig begrotingstekort opgelost en worden de middelen weer in balans gebracht met de werkelijke wettelijke opdrachten. De nieuwe financieringssystematiek (SOLL) is transparanter en eerlijker, omdat deelnemers voortaan uitsluitend betalen voor hun eigen actuele opdracht op basis van een integraal uurtarief. Met de 9e wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) wordt de governance gemoderniseerd, waarbij alle deelnemers op gelijke wijze participeren (via mandaat) en het stemrecht in balans wordt gebracht met de financiële inbreng. Deze structurele herziening is noodzakelijk om per 1 april 2026 te kunnen voldoen aan de landelijke robuustheidscriteria en de kwaliteit van de leefomgeving te borgen.

Rol van de raad

Hoewel kadernota's doorgaans ter kennisname aan de raad worden aangeboden, is in dit geval gekozen voor een wensen- en bedenkingenprocedure. De Kadernota 2027 bevat voorstellen die direct raken aan de balans tussen taken en middelen binnen de Gemeenschappelijke Regeling en aan de structurele bijdrage van de gemeente Landsmeer. Daarnaast vormt deze kadernota het afrondende onderdeel van een meerjarig traject gericht op het financieel en juridisch gezond maken van de Omgevingsdienst IJmond, waarbij de raad gedurende dit traject betrokken is geweest.

Risico's

- Arbeidsmarkt: De benodigde groei van 7,27 FTE is uitdagend door de krappe arbeidsmarkt; dit wordt gemitigeerd door extra inzet op opleidingstrajecten en goed werkgeverschap.
- Veiligheid en Kwaliteit: Zonder financiële herijking kunnen achterstanden in milieutoezicht niet worden ingelopen, waardoor de veiligheid in de regio en de naleving van landelijke criteria (per 1 april 2026) in het geding komen.
- Toekomstbestendigheid: Het op orde brengen van de basis is een noodzakelijke randvoorwaarde voor elk toekomstscenario (fusie of zelfstandigheid) waartoe medio 2026 wordt besloten.

Financiële aspecten

De herijking van de financiering heeft directe gevolgen voor de gemeentelijke bijdrage. Voor de gemeente Landsmeer stijgt de structurele bijdrage van € 963.404,- naar een voorlopig bedrag van € 1.129.052,- vanaf 2027. Dit komt neer op een stijging van € 165.648,-. Omgevingsdienst IJmond vraagt om aanzienlijke extra middelen van zijn deelnemers om de meerjarenbegroting in balans te brengen en de organisatie te versterken. De stijging voor Landsmeer blijft ten opzichte van de gemiddelde stijging voor andere deelnemende gemeenten relatief beperkt. Binnen de nieuwe systematiek wordt expliciet rekening gehouden met de schaal en draagkracht van kleinere gemeenten. Landsmeer is voor de toedeling van adviesuren ingedeeld in de categorie 'kleine gemeenten'. Hierdoor sluit de begrote inzet voortaan beter aan bij de feitelijke werklast die voortvloeit uit het lokale bedrijvenbestand dan onder de verouderde systematiek uit 2018.

Het integrale uurtarief is vastgesteld op € 116,95 (prijspeil 2025). De bijstelling ten opzichte van eerdere ramingen is het gevolg van regionale keuzes waarbij deelnemers minder ureninzet op facultatieve taken hebben afgenomen. Hierdoor moeten de vaste lasten voor overhead en ICT over een kleiner totaalvolume worden verdeeld om tot een sluitende begroting te komen. In het uurtarief zijn tevens de wettelijk verplichte budgetten voor innovatie (1%) en personele ontwikkeling (3%) verwerkt. De raad wordt over de specifieke inzet en bijdrage voor het overgangsjaar 2026 separaat geïnformeerd middels de RIB.

Uitkomsten advies en inspraak:

De externe adviezen en intensieve regionale afstemming hebben geleid tot een financieel en juridisch getoetst voorstel dat unaniem wordt gedragen door alle vijftien regiopartners.

Bijlagen

B1. Kadernota 2027 Omgevingsdienst IJmond
B2. Bijlage kadernota - Herijking van de financiering ODIJmond
B3. Voorstel 9e wijziging Gemeenschappelijke Regeling ODIJmond
B4. Was-wordt-tabel artikelen 9e wijziging Gemeenschappelijke Regeling
B5. Brief zienswijze GR en wensen en bedenkingen kadernota 2027

U wordt uitgenodigd tot besluitvorming over te gaan.

namens het college van burgemeester en wethouders van Landsmeer,

L.A. (Léon) de Lange	M. (Menno) de Haan
Burgemeester	gemeentesecretaris

Raadsbesluit

Portefeuillehouder:	Wethouder N. Bonenkamp
Datum raadsvergadering	<wordt ingevuld door bestuurssecretariaat/griffie>
Documentkenmerk:	D/2026/170238 behorende bij zaak: Z/2025/047854

De raad van de gemeente Landsmeer

Gelezen het raadsvoorstel van het college, voorstelnummer: D/2026/170238 behorende bij zaak: Z/2025/047854

Gehoord de behandeling in de commissievergadering.

Raadsbesluit

1. Geen wensen of bedenkingen te uiten over de Kadernota 2027 van de Gemeenschappelijke Regeling ODIJmond;
2. Geen zienswijze te geven op het concept wijzigingsvoorstel van de Gemeenschappelijke Regeling ODIJmond;
3. Bijgevoegde brief vast te stellen en deze ter kennisname aan het Dagelijks Bestuur van ODIJmond te sturen.

De raad van de gemeente Landsmeer,

C.L. (Caroline) Hageman,
griffier

L.A. (Léon) de Lange
voorzitter